

Asia: VN/30737/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi huoltovarmuuden tavoitteista

Lausunto

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Hyvä asia on, että huoltovarmuuden osalta yhteistyötä tiivistetään esimerkiksi Pohjoismaiden kanssa, koska huoltovarmuus on sitä haastavampaa mitä pidemmät mm. logistiset ketjut ovat.

Lausunnot lukuun 2. Huoltovarmuuden toteuttamisen lähtökohdat

Vaikka VM johtaa, valvoo ja sovittaa yhteen, tulisi ministeriöiden yhteistyötä ja sen tiivistämistä korostaa entisestään.

Lausunnot lukuun 3. Kehittämiskohteiden taustat ja tavoitteet

3.4 Huoltovarmuuden alueellinen ulottuvuus

"Riskiarvioiden pohjalta kunnat ja hyvinvointialueet määrittävät yhteistyössä vastuuministeriöiden ja huoltovarmuusorganisaation kanssa varautumissuosituksen niiden vastuulla oleville huoltovarmuuden kannalta kriittisille toiminnoille".

- Tavoitteet lienevät itse loppujen lopuksi aseteltavissa.

3.6 Osaaminen ja osaavan työvoiman saatavuus

" Osaavan työvoiman saatavuus on myös kysymys, joka heijastuu huoltovarmuustyöhön"

"Huoltovarmuuden kannalta kriittiset koulutuskokonaisuudet on säilytettävä korkeakoulujen ja toisen asteen opinto-ohjelmissa".

- Tuleeko tarkentaa nimenomaan niin, että alueellisesti huoltovarmuuden kannalta kriittisten koulutuskokonaisuuksien järjestäminen mahdollistaa paremman henkilöstön saatavuuden?

" Valmiuslain uudistamisen yhteydessä arvioidaan, miten osaavan työvoiman saatavuus turvataan valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa yhteiskunnan toimivuuden kannalta kriittisissä ammattiryhmissä."

- Tuleeko tämäkin varmistaa alueellisesti esimerkiksi Itä- ja Pohjois-Suomen osalta, jossa kuitenkin puolustusvoimien kanssa tehtävä yhteistyö hyvinvointialueilla on ensisijaista ja konkreettista? Poikkeusoloissa kuitenkin länsirannikko tyhjenee Puolustusvoimien reservistä ja terveyden- ja sairaanhoitovastuut tulevat Pohjois- ja Itä-Suomen alueelle... ennen evakuoiteja... joka voi kestää pitkiäkin aikoja. PV tukeutuu varmasti olemassa oleviin HVA:n toimipisteisiin.

Kohdassa 3.6. osaaminen ja osaavan työvoiman saatavuus, on pohdittu sote-alan yksityisten palveluntuottajien roolia ja velvoitteita normaaliolojen häiriötilanteissa. Pitäisi selkeämmin kirjata asetuksiin tai lainsäädäntöön. Tässä kohdassa puhutaan vain, miten osaavan henkilöstön saatavuus turvataan valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa.

Lausunnot lukuun 4. Toimialakohtaiset huoltovarmuustavoitteet ja kehittämiskohteet

Kohdassa 4.8 Sosiaali- ja terveydenhuolto sekä sosiaaliturva nostetaan esille oman kansallisen tuotannon kehittäminen esim. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan kannalta kriittisten materiaalien ja tuotteiden kotimainen tuotanto turvataan mahdollisuuksien mukaan. Omaan tuotantoon pitäisi tavoitteellisesti pyrkiä ja määritellä ne tuotteet mitä kotimaassamme tuotetaan, korona osoitti meille hyvin selkeästi sen miten nopeasti perustarvikkeista (esim. maskit, hanskat, ruiskut) tulee pulaa. Erilaisista lääkkeistä on viime vuosina ollut ja koko ajan on pulaa ihan normaalioloissakin. Suomi ei ole perustarvikkeiden tahi lääke-, hoitotarvike- ja lääkintälaitteiden osalta se ykkösmaa, johon ensisijaisesti materiaaleja toimitetaan, kun globaali kriisi iskee ja jos kaikki materiaali yms. tuotetaan muualla kuin kotimaassamme, sitä haavoittuvampia olemme.

Kohdassa 4.8. puhutaan hyvinvointialueiden yhteistyöstä varastohävikin ja varastojen kierron osalta. Tämä on hyvä asia. Kansallisesta tietojärjestelmästä tai vastaavasta, jolla huoltovarmuusvarastoja seurattaisiin ei ole mainintaa, tavoitteita. Huoltovarmuusvarastojen hajasijoittaminen tms. puuttui kokonaisuudesta.

Vaikka lausunnolle tuleva kokonaisuus oli vallan kattava, niin esim. pelastustoimintaan liittyvä maininta puuttui, sitä ei tullut esille kohdassa 4.8:kaan vaikka pelastus kuuluu hyvinvointialueille. Esim. polttoaineen saatavuusasiaa käsitellään jkv. kohdassa 4.1. Energiahuolto, mutta siellä ei puhuta mitään polttoaineen tarpeesta / saatavuudesta liittyen esim. hyvinvointialueiden toimintaan. Ensihoito, pelastus, kotihoito erityisesti tarvitsevat polttoaineen huoltovarmuutta häiriö- ja poikkeusoloissa, muutoin jähmettyy tuon sektorin toiminta nopeasti. Myös sote-sektorin ruokahuollon kuljetukset on turvattava kaikissa oloissa.

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuustoiminnan rahoitus ja kehitys

"Huoltovarmuuteen käytettyjen määrärahojen seuranta kehitetään, jotta jatkossa pystytään nykyistä paremmin arvioimaan vuosittain huoltovarmuustyöhön käytettyjen taloudellisten resurssien määrää."

- Tuleeko meidän jo tässä vaiheessa toimintokohtaisesti jyvittämään huoltovarmuuteen liittyviä kuluja erillisenä menoeränä, jotta niitä voidaan seurata? Näyttää siltä, että toimintoa tehostettaessa rahoitusta jaetaan kasvaviin kuluihin.

Lausunnot lukuun 6. Valtioneuvoston tavoitteiden seuranta

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

-

Lindberg Jukka
Kainuun hyvinvointialue

Hälinen Elina
Kainuun hyvinvointialue